

ikke rejst og rejser ikke nogen Indvending imod at faa fastslaet ved Lov organisatoriske Bestemmelser, som klarer Begreberne og hjælper til, at alt gaar saa loyalt og rigtigt og sundt til som muligt. Baade Skibsfart og Industri er i højeste Grad henviste til Aktieselskabsformen, og denne Lov møder ikke Modstand fra den Side.

Hvad er det da, Venner af Andelsbevægelsen er saa uhyre angst for ved denne Lov? Det kunde være interessant i alt Fald en Gang at faa det ordentlig opklaret. Er det ikke saaledes, at almindelige Forretningsfolk siger: Vi frygter ikke denne Lov, der er intet sundt og ordentligt Foretagende her i Landet, som frygter denne Lov eller den Organisation, som derved tilvejebringes. Men hvorfor frygter da Andelsselskaberne den? Det staar endnu ganske uklart. Jeg tvivler ikke paa, at den logiske Konsekvens af denne Lovs Vedtagelse maa være, at vi om kortere eller længere Tid faar en tilsvarende Lov for Andelsselskaber. Jeg ser nok, at Andelsudvalget erklærer, at Andelsforeningerne „ikke hidtil har været Skueplads for Misbrug af et saadant Omfang, som kendes indenfor Aktieselskabsverdenen“, men jeg maa dog sige — maaske tager jeg fejl —, at jeg har troet, at Smørekseportforeningen var et Andelsselskab, en Andelsforening, og hvis jeg har Ret i, at dette var en Andelsforening, er der her et Eksempel paa den største og alvorligste økonomiske Kalamitet, som man overhovedet har kendt i dette Land, og det vel at mærke saaledes, at det Tab, som forarsagedes ved denne, sikkert strakte sig langt ud over de Tab, som selve Foreningen og Den sjællandske Bondestands Sparekasse led. Det vil vist være vanskeligt at naa til Ende med det Antal Millioner, som hele denne Virksomhed har kostet det danske Landbrug og Danmark. Men hvad enten man kan paavise eller ikke kan paavise Lovovertrædelser eller Svindel i Aktieselskaber, synes jeg, at det bliver uden Forskel, thi en Lov for Aktieselskaber og en Lov for Andelsselskaber skal ikke være og bør ikke være en Ulempe for den sunde og ærlige Forretning.

Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale, at man tiltræder Ændringsforslagene, som de foreligger, altsaa ogsaa, at andet Stykke af § 1 udgaar. Jeg kan ikke se, at der tabes noget væsentligt derved. Der vil maaske nok vise sig at være Tilfælde, hvor Domstolene maa træffe Afgørelsen, men det tror jeg ogsaa vilde kunne hænde, selv om dette andet Afsnit blev vedtaget,

som det er. Det er ejendommeligt, at der i Bilagene til Betænkningen findes en anden Udtalelse end Andelsudvalgets, som allerede har svaret paa det stillede Spørgsmaal, idet det deri paapeges, hvorledes der, naar dette Lovforslag vedtages, uden at man samtidig gennemfører en tilsvarende organisatorisk Lov for Andelsselskaber, vil være Mulighed for, at en Række lyssky eller lidet agtede Foretagender søger at dække sig under Andelsnavnet. Hvis dette viser sig at være Tilfældet, vil Omstændighederne hurtigt gøre det ønskeligt for alle de mange solide og agtede Andelsvirksomheder at faa en organisatorisk Lov, som supplerer den her foreliggende, og det tror jeg ogsaa vil blive Tilfældet. Der skyldes i Virkeligheden stadig Svar paa, hvad det er, der gør, at man ikke maa lovgive organisatorisk for Andelsselskaberne, og hvorfor disse skal holdes udenfor enhver organisatorisk Lovgivning, naar man dog vil gennemføre en saadan for Aktieselskaberne.

I øvrigt kan jeg slutte med at anbefale, at Ændringsforslagene vedtages, og at Lovforslaget fremmes.

Lillelund: Det er ikke Lovforslaget som Helhed, vi skal drøfte her, men derimod de stillede Ændringsforslag. For mig staar det saaledes, at der hverken af Ordføreren eller de øvrige ærede Talere er givet nogen virkelig Begrundelse for, at man stiller Ændringsforslaget under Nr. 1, der gaar ud paa, at andet Stykke af § 1 skal udgaa. Med Formandens Tilladelse vil jeg oplæse dette Stykke, det lyder saaledes: „Loven finder ikke Anvendelse paa saadanne Selskaber med begrænset Ansvar, hvis Virksomhed alene bestaar i at forskaffe Medlemmerne Genstande til Forbrug eller at afsætte Produkter af Medlemmernes Virksomhed eller paa anden lignende Maade at virke til Fremme af Medlemmernes fælles økonomiske Interesser, samt hvis Næringsvirksomhed alene er begrænset til Medlemmernes Kreds, og hvis Udbytte fordeles til Medlemmerne i Forhold til deres Andel i Selskabets Omsætning“. Der maa være en Begrundelse for, at hele Udvalget foreslaar, at dette Stykke skal udgaa. Der er talt noget om en Overenskomst, at man har mødt hverandre fra forskellige Sider, og saa er det paagældende Stykke blevet det, der skal ofres for at opnaa Enighed. Jeg kunde selvfølgelig godt give min Tilslutning til, at dette Stykke faldt bort, hvis man i Punkt 1 i samme Paragraf havde tilstrækkelig